

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA
NYHEDSBREV NR. 37, OKTOBER 2015
ISSN: 1904-1233

REDAKTØRERNES SPALTE

Kære læsere!

International Heraldry Day, konferencer og kollokvier med heraldik som tema, et væld af aktiviteter på Facebooksider som f.eks. The International Heraldry Society, Heraldry Society, Svenska epitafier og The Armorial Register for bare at nævne et par. Ja, man skulle ikke tro at vi lige er kommet igennem en sommerperiode, hvor der per tradition ikke sker alverden. Men nej, aktiviteter som aldrig før før den der følger med. I SHS står vi foran en ny sæson. Se bare programmerne for Dansk Heraldisk Selskab og den meget aktive SHS-afdeling i Lund. I Göteborg er sæsonen allerede begyndt med et besøg på Göteborgs universitetsbibliotek hvor de så nærmere på svenske våbenbøger. Redaktørerne ser frem til rapporter så også nyhedsbrevets læsere kan nyde godt af hvad der sker. Alle bidrag er som altid er meget velkomne og sendes til enten info@arsheraldica.dk eller ct.von.christierson@webspeed.dk. Velkommen til en ny spændende heraldisk sæson til alle!

Ronny Andersen & Carl-Thomas von Christierson

S. 1: REDAKTØRERNES SPALTE

S. 2: NYTT I SHS

S. 4: NYE MEDLEMMER JUNI – SEPTEMBER 2015 – KOLLOKVIET I FRANKRIKE

S. 6: KONGRES I GLASGOW 2016

S. 7: EN SLÄKTGRAV I URDIALA, FINLAND

S. 8: ET FANTASIVÅBEN FOR KALMARUNIONEN - HERALDIK I NYT DANSK FRIMÆRKE

S.11: NYE BØGER

S.12: SKANDINAVISK VAPENRULLA - DANSK HERALDISK SELSKAB 2015-2016

S.14: SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS HÖSTPROGRAM

NYTT I SHS

Vid den 8:e heraldiska kongressen på Sønderborg slott framvisades ett par nyheter för deltagarna. Först och främst SHS fana som lämpligt blivit färdig i tid till konferensen i Sønderborg. Motivet är välkänt, i rött fem kronor i guld. För många deltagare var det även första gången de fick se arrangören Dansk Heraldisk Selskabs fana, nyspikad på sin fanstång. Motivet är Dannebrog med föreningens vapen broderat. Vapnet, som tecknats av Ronny Andersen, visar i guld ett blått lejon hållande en Dannebrogssköld i båda lejon tassarna. Tankar finns på att låta framställa hjälmtecknen från respektive föreningars vapen och som i givet fall skall placeras på fanstängernas topp.

Nya var även två heraldiska vykort. Det ena var Magnus Bäckmarks sammanställning av Kalmarunionens regenter med makar och deras respektive vapen. Resultatet är ett litet strövtåg bland nordiska och europeiska kungliga, furstliga och adliga vapen. En sköld visas dock från baksidan, nämligen Karl Knutsson Bondes tredje hustru Kristina Abrahamsdotter. Anledningen till den bortskymda framsidan är att något vapen för henne inte är känt. Kristina Abrahamsdotter var Karl Knutssons frilla och han gifte sig med henne först kort innan sin död, inte minst så att deras son kunde bli legitimerad. Det andra kortet är Ronny Andersens kreation där han placerat samtliga Societas Heraldica Scandinavicas styrelsemedlemmar åren 2009 - 2015 i en cirkel runt föreningens vapen.

Vykorten rekommenderas varmt åt alla föreningens medlemmar, använd dem flitigt. Korten kostar i danska kronor 10 kr. för ett och 15 för två, så beställer man 10 blir det DKK 5 x 15 och beställer man 15 blir det DKK 7 x 15 + 10 kr. Porto tillkommer. Det blir rimliga kostnader för årets julhälsningar. Vykorten kan beställas hos Bo Møller på order@heraldik.org

Vid det internationella heraldiska kollokviet i Saint-Jean du Gard i Frankrike i augusti månad tog Académie Internationale d'Héraldique avsked med sin mångåriga president Michel Popoff. Se bilderna nedan. Till ny president valdes Robert D. Watt, tidigare Chief Herald of Canada. Vid samma tillfälle invaldes kgl. vapenmålaren Ronny Andersen och ordföranden för Norsk Heraldisk Forening Kaare Seeberg Sidselrud som nya medlemmar i akademien, Kaare dessutom som Conceiller de Académie Internationale d'Héraldique. Båda har i många år varit medlemmar av Societas Heraldica Scandinavicas styrelse och lyckönskas varmt med det ärofulla valet.

NYE MEDLEMMER JUNI-SEPTEMBER 2015

Thomas Dahl, Vejle, Danmark
Bo Håkansson, Uppsala, Sverige
Fredrik Höglund, Karlstad, Sverige
Tommy Näzell, Pixbo
Phillip Sem-Dambæk, Gentofte, Danmark
Jørn H. Sværen, Oslo, Norge
Steen Thomsen, Brønshøj, Danmark
Elias Sonnek, Uppsala, Sverige

KOLLOKVIUM I FRANKRIKE

Académie internationale d'Héraldiques 19e internationella kollokvium gick av stapeln den 19-21 augusti i den sydfranska staden Saint-Jean du Gard. De tre dagarna bjöd på 27 heraldiska föredrag, som omspände allt från medeltiden till nutiden, från Karl den Store till moderna kanadensiska vapen. Temat för kollokviet var "La recherche héraldique aujourd'hui", vilket gav föredragshållarna möjlighet att presentera den forskning som de för tillfället bedriver. Bland de 48 personer, som deltog i kollokviet fanns fyra deltagare från Norden; Nils G. Bartholdy, Steen Clemmensen, Ronny Andersen - som alla höll föredrag - och Wilhelm Brummer. Nästa kollokvium hålls 2017 i Köpenhamn och arrangeras av Dansk Heraldisk Selskab.

Wilhelm Brummer

Glimtar och mingel i Saint-Jean du Gard

Michel Popoff avtackades

CONGRESS 2016 GLASGOW

Vi minder om den XXXII Genealogiske og heraldiske kongres i Glasgow 10-13 august næste år med temaet "Origins and Evolutions". På hjemmesiden <http://www.congress2016.scot/en/index.htm> findes alle nødvendige oplysninger. Som noget nyt tilbyder arrangørerne et antal stipendier på £ 600,- til universitetsstuderende. Hjemmesiden giver nærmere oplysninger om kriterierne for ansøgning, se under "Bursaries".

Konferencen har også et våben, et rødt skjold delt af et hvidt kors. I de fire felter ses henholdsvis et dobbelt ørnehoved, et løvehoved, en krone og et enhjørningshoved der repræsenterer byer hvor tidligere kongresser er holdt. Våbenet blev af Lord Lyon tildelt The International Congress of Genealogical and Heraldic Sciences i Edinburgh 1962. Meningen var at det skulle anvendes også ved fremtidige kongresser, men det er ikke sket. Våbenet findes tillige som et flag der vil være til stede på kongressen.

Specielt har Glasgow 2016 også fået et badge tildelt af Lord Lyon. Det blasoneres: "a saltire couped Argent overall a hazel tree fructed, at the base a salmon embowed fessways all Proper". Badget har sin oprindelse i våbenet for Glasgow by og byens skytshelgen St. Mungo. Træet symboliserer livets træ og familien, medens laksen symboliserer den erhvervede visdom og kilden for al visdom og dermed altings begyndelse.

EN SLÄKTGRAV I URDIALA, FINLAND

På Urdiala kyrkogård i finska Tavastland ligger ett flertal medlemmar av adliga ätten Furuhjelm begravna. Ätten, som förut hette Naucier, härstammade från Stockholm men överflyttade år 1675 till Finland och adlades 1762. I Urdiala socknen har släkten sedan 1730 ägt sitt stamgods Hongola, som år 1972 drabbades av den ultimativa katastrofen, den gamla herrgården, dess interiörers och inrednings totala förstörelse genom en brand. Släktgraven ligger inhägnad framför ingången till kyrkan. Man kommer in genom en grind i den omgivande stenmuren. På området ligger en mängd gravar under gamla lummiga träd, men ögat fångas genast av den centrala stora stenanläggningen med tre gravar och ättens vapen. Gravmonumentet är med sin tunga granit, urnor, trädstammar och lövgirlander tydligt förankrat i en tid, då det massiva, orubbliga och eviga prioriterades högre än vad vi i dag kunde karakterisera som inbjudande, kärleksfullt och elegant.

Mitt på gravmonumentets frontespice ses ättens vapen, en sköld med en ginbalk, varpå en tall med krona och rot. Furuhjelmiska vapnet kan blasoneras som en grön sköld med bred ginbalk i silver, varpå en naturlig tall (fura, pinus sylvestris) i motsatta färger. Hjälmprydnaden är dexter en bladranka och sinister ett akantusblad varemellan en skära, alla i naturliga färger. Hjälmklädet är ett vapentält vars färger är rött och silver med snören och fransar i guld. Stenhuggaren har högst antagligt haft sköldebrevets vapenmålning som förebild. Gravmonumentets sköldform är identisk och vapentältet företer stora likheter med förbilden. Sköldens gröna färg har markerats med tydlig skravering. Hjälmprydnaden har inte medtagits.

Här ligger begravna amiralen Hampus Furuhjelm (1821-1909), vänster om honom hans hustru Anna f. von Schoultz (1836-1894) och till höger deras son Johan Wladimir (1873-1904). Sjöofficeraren Hampus Furuhjelm fick sin första utbildning vid Första Finska Sjökipaget, tjänstgjorde vid Rysk-Amerikanska Kompaniet och blev år 1858 guvernör över ryska Alaska och år 1865 över de ryska kustprovinserna i östra Sibirien. Hustrun Anna var född i Sverige, men hade genom sin mor Ann Cordelia Campbell (of Breadalbane) starka band till Skottland. Wladimir var deras yngsta son och ägare till Hongola fram till sin tidiga död endast 31 år gammal.

Carl-Thomas von Christerson

ET FANASIVÅBEN FOR KALMARUNIONEN

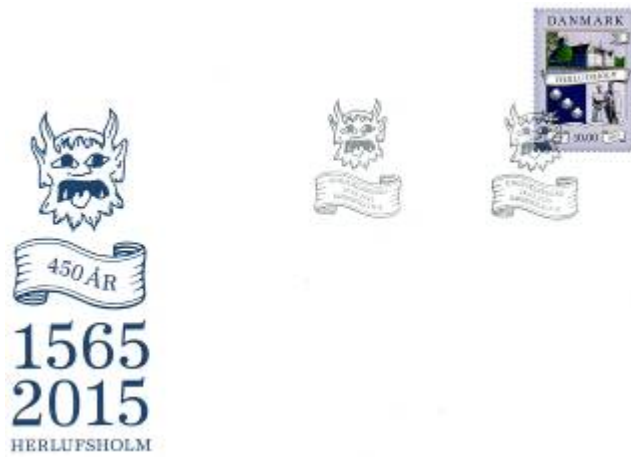

På International Heraldry Societys Facebookside blev ovenstående fantasivåben for Kalmarunionen lagt ud den 10. september hvor man også vil kunne finde den efterfølgende diskussion. Der er ligeledes kommentarer på Dansk Heraldisk Selskabs Facebookside. Vi lader denne skabelse, af nogen karakteriseret som bizar, stå et øjeblik!

HERALDIK I NYT DANSK FRIMÆRKE

I anledning af Herlufholm Skoles 450 års jubilæum den 14. marts 2015 er udkommet et frimærke med valøren 10 kr. Motivet er udformet som et skjold hvis øverste halvdel viser det gamle Skovkloster der i 1560 blev overtaget af rigsråd og admiral Herluf Trolle gift med Birgitte Gøye. Klostret fik nu navnet Herlufsholm, men da ægteparret var barnløst grundlagde de i 1565 Herlufsholm som skole for adelige og andre ærlige mænds børn, og som sådan fungerer Herlufsholm skole stadig. I nederste halvdel ses dekster Gøjevåbenet, i blått tre ibsskaller i sølv ordnet som skråbjælke, og sinister en gengivelse af den bronzestatue af stifterne der står i parken. Trollevåbenet, i guld en hovedløs rød trolde, er ikke benyttet, men på førstedagskuverten er trykt et troldehoved med jubilæumsårstallene, og frimærket er stemplet med samme motiv. Der er delte meninger om hvor vellykket dette frimærke er, som sammenligning kan tjene det frimærke der i 1986 blev udgivet da Sorø Akademi fejrede 400 års jubilæum.

Carl-Thomas von Christerson

NYE BØGER

Ole Færch: *Himmerlands bomærker*

Slægtens Forlag og Heraldisk Selskab, Viborg 2015. 160 sider, kr. 120,-.

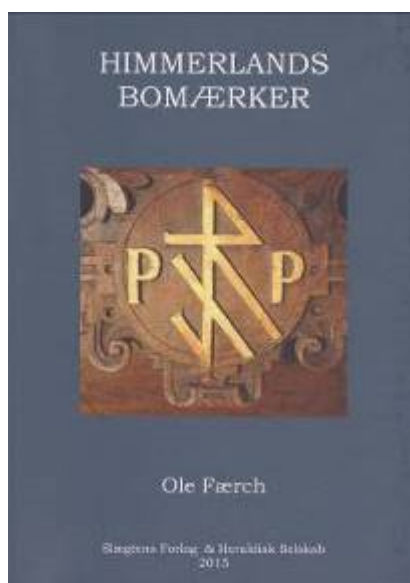
ISBN: 978-87-90331-46-8.

Besegling af et dokument var centralt for retsgyldigheden fra middelalderen og flere hundrede år frem, og det personlige segl fik derfor lige så stor betydning som den egenhændige underskrift, ikke mindst for den der ikke var skrivekyndig. Ole Færchs nye bog gengiver bomærkerne anvendt i segl af bønder, herreds-, by- og birkefogeder, skrivere, præster, købmænd, håndværkere, m. fl. i perioden 1450 til ca. 1700 ved siden af bomærker på epitafier, prædikestole og gravsten samt på seglstamper indleveret til Aalborg Historiske Museum og Nationalmuset. De 552 bomærker dækker området mellem Limfjorden og Mariager Fjord, Kattegat og Løgstør.

Bogen giver en introduktion til emnet med omtale af besegling, seglstamper og seglstikkere, gennemgår seglenes karakteristika og giver bl.a. eksempler på præsters og kvinders bomærker. Centralt er gennemgangen af bomærkerne ordnet efter typer med gengivelser af det enkelte segl. Der er glimrende farvegengivelser af beseglede dokumenter, seglstamper, segl, epitafier og enkelte gravsten. For den der vil gå videre er der både litteraturliste og arkivfortegnelse.

Bogen er udgivet i samarbejde med Heraldisk Selskab og kan bestilles gennem Heraldisk Selskab, Bo Møller order@heraldik.org og koster kr. 120,- kr. hvortil kommer forsendelse.

Carl-Thomas von Christerson

SÆRTILBUD: KØB ÆLDRE NUMRE AF SKANDINAVISK VAPENRULLA!

Årgangene til og med 2009/10 sælges nu til særpris.

Årene 1963-1970 kaldtes årgangene nr. 1-10, derefter angives de med årstal, nogle gange dobbeltårgange.

Til salg er: hæfte 2-10 og årgange fra og med 1975 til og med 2009/10. udsolgt er nr. 1 (1963), 1974 og 1983, og af enkelte årgange findes kun ganske få eksemplarer. Ordre ekspederes i den rækkefølge de modtages med forbehold for at yderligere årgange kan blive udsolgt.

Pris:

10 DKK pr. hæfte plus porto, eller

200 DKK plus porto ved samlet køb av samtlige resterende årgange.

Bestilles hos Bo Møller på mail: moller@heraldik.org

DANSK HERALDISK SELSKAB

Aktiviteter 2015-2016

Foredrag:

Tirsdag 27. oktober 2015: Carl-Thomas von Christerson

"The Forbes Birthbrieve – I kongens navn fuldkomment og fejlfrit!"

Et 'Birthbrieve' er et dokument der skal fastslå en persons adelige byrd og adelige forfædre. Det blev udstedt af en heraldisk-genealogisk myndighed i personens hjemland og forevist en udenlandsk myndighed, som regel i forbindelse med optagelse i det pågældende lands adelsstand. I det 17. århundrede blev det en udbredt praksis hvorigennem en person kunne sikre sig en høj social position i et nyt hjemland. Således foreviste brødrene Jakob og Peter Forbes fra Skotland et birthbrieve udstedt 1629 af kong Charles I og blev på grundlag heraf

naturaliserede som svenske adelsmænd og introducerede på Sveriges Ridderhus. Foredraget ser nærmere på de heraldiske og genealogiske problemer i dokumentet.

Tirsdag 24. november 2015: Steen Clemmensen

"Danske hertugvåbener i middelalderen"

Feudale titler var sjældne i middelalderens Danmark, og blev kun givet for dele af grænseområderne, og normalt kun til medlemmer af den kongelige familie. Den første som benyttede hertugtitlen var Knud Lavard, den næste var hans sønnesøn Valdemar Sejf, der som konge selv oprettede hertugelige og grevelige len. Kun Sønderjylland (Slesvig) fortsatte som arveligt len. Titulaturen for de øvrige områder (len) kunne skifte fra hertug over greve til herre. Foredraget diskuterer de middelalderlige hertugers våbenføring nationalt og internationalt.

Tirsdag 26. januar 2016: Peter Kurriid-Klitgaard

"Skibet som heraldisk symbol: Fra nordiske guder til skotske klaner?"

Den kendte skotske heraldiker Sir Iain Moncreiffe of that Ilk fremsatte en original og farverig teori om, at de skotske klaner fra "The Isles" og Vesthøjlandet anvender et skib som symbol i deres våbener qua en postuleret afstamning fra guder i den nordiske mytologi. Teorien underkastes en kritisk undersøgelse.

Tirsdag 23. februar 2016: Claus K. Berntsen

"Nyere udviklinger i svensk kirkelig heraldik"

Tirsdag 29. marts 2016: Ronny Andersen

"Sorø Akademis våbenbog – en glemt heraldisk perle"

En våbenbog, der blev købt på auktion og senere solgt af et antikvariat til biblioteket på Sorø Akademi, viste sig at være en glemt våbenbog over akademiets studenter fra 1747-1794. På lykkelig vis undgik den at gå til grunde ved akademiets brand i 1813. Foredraget ser nærmere på våbenbogens indhold.

Udflugt

Lørdag 30. april 2016

Udflugt til Herlufsholm – sæt kryds i kalenderen! Yderligere informationer følger.

Generalforsamling

Tirsdag 31. maj 2016

Generalforsamling med indledende foredrag af Nils G. Bartholdy. Yderligere informationer følger.

SOCIETAS HERALDICA LUNDENSIS

HÖSTPROGRAM 2015

- 4 sep kl. 11:30 Heraldisk lunch.
- 26 sep kl. 10:00 Lunds heraldiska seminarium XIII.
**Akademisk dräkt och ceremoni –
Symboliken i hattar, kragar, talarer m.m.**
*Inledningar av bland andra övermarskalk Carin Brenner,
skraddarmästare Annika Hickery,
universitetslektor Cajsa Sjöberg och
arkivarie Fredrik Tersmeden.
Avgift: 50 kr, inkl. eftermiddagskaffe.
Anmälan genom inbetalning till BG 663-0354.*
- kl. 18.00 **Middag – "Grand anno 1899".**
*Avgift: 895 kr, exkl. dryck.
Anmälan genom inbetalning till BG 663-0354.
Klädse: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
Bordsflaggor välkomna.
Anmälan senast den 4 september 2015.*
- 2 okt kl. 11:30 Heraldisk lunch.
- 15 okt kl. 18.00 Lunds heraldiska seminarium XIV.
**Sveriges Rikes Ridderskaps och Adels Vapenbok från
1650–52, även känd som Keysers vapenbok.**
Inledning av fil. & jur.stud. Jens Christian Berlin.
- 6 nov kl. 11.30 Heraldisk lunch.
- 13 nov kl. 18:00 Högtidsdag med gåsmiddag.
Uppdraget som biskop tolkat genom biskopsvapnet.
*Inledande föredrag av biskop Johan Tyrberg.
Klädse: Högtidsdräkt m.o. uppmuntras.
Bordsflaggor välkomna.*
- 3 dec kl. 18.00 Lunds heraldiska seminarium XV.
Rättslig och annan symbolik i häradssigill.
Inledning av rådman, jur.dr Martin Sunnqvist.
- 4 dec kl. 11:30 Heraldisk lunch.
- 17 dec kl. 18:00 Heraldiskt julbord.
*Klädse: Smoking (miniatyrer må bäras) uppmuntras.
Bordsflaggor välkomna.*

Anmälan till shl@heraldik.org eller +46 731 50 29 39.

Med förbehåll för ändringar.